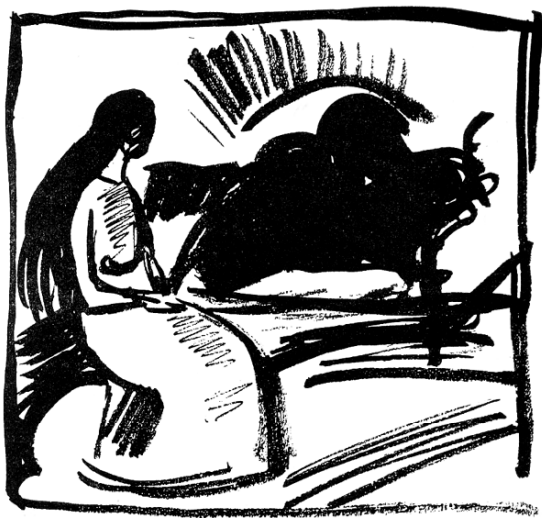

VÄST KUST

AV

GUNNAR EKELOF

Gösta Sandels:

Bohuslän.

Den som under avspärrningens år tillfredsställt sin reslust inom Sverige, har upplevt för varje ny gång Bohuslän som en lika stor överraskning, framförallt ur synpunkterna ljus och färg.

Och framförallt om han kommit flackande i nordsydlig riktning. Då tänkte han gärna till en början: vad här är grått och färglöst, och kanhända han undrar över att det är i just detta landskap ett "göteborgsmåleri" vuxit fram.

Norrut är allting så mycket mera påtagligt. Landskapet hägrar inte. Kontrasterna är skarpare och mindre flytande. Skogarnas kompakta grönska stänger en obehagligt inne, om man går i dem, eller ute, om man ser dem blåna från någon höjd. Man blir mera ensam i ett sådant landskap. Mot skogens bakgrund ter sig fältens ljusare gröna färg nästan ätlig och till och med den banala röd-vit-gröna björknäversidyllen med den välkända röda stugan under hängbjörken vid sjön kan bli lockande och vacker. Det söta är mera sött och det storsvulna mera storsvulet.

Skogen absorberar många dagar och skiftningar som gråberget och vattnet återspeglar. I Bohuslän hägrar det. Landskapet är inte det samma från stund till stund eller från dag till dag. När man vant sitt öga upptäcker man hur allt det gråa — luften, vattnet, bergen — gnistra av färg, även mulna dagar. Men detta färgskimmer är högst obestämbart. Eller rättare: det är så rikt facetterat, att var och en som ser det kan ha sin personliga mening om vad han ser, utan att de olika meningarna behöver samstämma, och utan att någondera behöver vara helt oriktig, trots den starka differentieringen. Landskapet hägrar. Det har det gemensamt med andra landskap som fått namn av målartillhåll: till exempel Bretagne och Cornwall.

Det är med andra ord en miljö, i vilken en kolorist bör ha alla möjligheter att utveckla det subjektiva i sin begåvning, och det är enligt min mening ur denna synpunkt man bör försöka förstå vad som (åtminstone uppåt landet) fått namn av göteborgsmåleri. Norrut är, på grund av landskapets karaktär, en viss grad av koloristisk objektivitet möjlig och kanske önskvärd, här är den på grund av de snabba skiftningarna, ljusets och dagrarnas egenliv, knappast möjlig och därför heller inte önskvärd. En "ohämmad" subjektivitet, d. v. s. en sådan som i första hand tar hänsyn till de stränga kraven av ett personligt mås t e, är att föredra framför en subjektivitet som tar andra, konstnärligt mera ovidkommande hänsyn.

För mig står det ganska klart att Göteborg, genom några målarnamn, för närvarande är centralen för en av de mest framtidslovande strömningar inom svensk konst på många år. Det är glädjande att även under de inestängda krigsåren ha haft någonting som man kunnat ta ad notam.